

Trontale

Taler
Harald 5

Dato
2 oktober 2014

Sted
Stortinget

Omstendigheter

Kongens tale til det 159. Storting ved dets åpning

1 Ærede President, Folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfullt arbeid og ønsker at det må bli til gagn for fedrelandet.

5

Norge er i endring.

Vi blir stadig flere. Og vi blir stadig flere eldre. Oljeaktiviteten vil ikke lenger være motoren for vår økonomiske vekst. Og vi må tilpasse oss det jordkloden

10

tåler av karbonutslipp.
For vårt samfunn vil hver og en av disse endringene kreve mye av oss. Til sammen vil de prege Norge fra i dag og i tiårene som kommer.

15

Vi har stått overfor store endringer før. Da har vi klart å gripe mulighetene. Det må vi klare også denne gang.

Naturen har gitt oss store ressurser. Vi har vært heldige, men det alene har ikke vært nok.

20

Gjennom banebrytende kunnskap og hardt arbeid har vi klart å høste av ressursene.

Med klokskap har vi sørget for at velferden kommer alle til gode, også

25

kommende generasjoner.
Slik har vi lagt grunnlaget for at Norge er et godt land å bo i for de aller fleste.

30 I møtet med det nye må vi må holde fast ved våre verdier og de beste sidene ved det samfunnet vi har skapt.

Regjeringens utgangspunkt er tillit til det enkelte menneske, respekt for at mennesker er forskjellige, like rettigheter, samt ansvaret for våre medmennesker.

35

Regjeringen vil vektlegge et samfunn med trygghet for den enkelte. Hvor de som faller utenfor skal få en ny sjanse. Hvor mennesker som er syke eller trenger pleie skal få nødvendig hjelp i tide, og ha tydelige rettigheter. Hvor barn som vokser opp i fattige familier skal få likeverdige muligheter. Hvor vi gir våre eldre en verdig alderdom.

40

Regjeringen vil skape muligheter for alle gjennom en god kunnskapspolitikk. Regjeringen ønsker et samfunn hvor forskjellene ikke er større enn at hver enkelt kan forme sin egen fremtid ut fra sine evner, innsats og interesser.

45

Regjeringen ønsker frihet og rom for dem som skal skape og utvikle vårt samfunn videre. Enten det er gjennom arbeid, frivillig innsats eller ved å etablere nye bedrifter.

50

Endringene vi står foran vil kreve omstilling på mange områder.

Det kan oppleves som tryggere å holde fast ved det gamle.

55 Den største trusselen for den norske samfunnsmodellen er likevel at vi ikke klarer å omstille i tide. Regjeringen mener det haster med å komme i gang.

Regjeringen vil særlig peke på tre områder som vil prege regjeringens arbeid i perioden som kommer.

60

For det første er det viktig å sikre at offentlig sektor og velferdsordningene møter morgendagens behov, ikke gårsdagens.

Store årskull er i ferd med å bli pensjonister. Nye generasjoner vil stille nye krav til velferdsordningene.

65

Regjeringen vil arbeide for økt kvalitet, mer mangfold og valgfrihet, samt effektiv bruk av ressursene i velferdsordningene.

70

Regjeringen vil derfor fremme en rekke forslag til reformer for å fornye, forenkle og forbedre.

75

Regjeringen vil fremme forslag om å innføre fritt behandlingsvalg. Formålet er å redusere ventetidene, øke valgfriheten og stimulere offentlige sykehus til å bli bedre og mer effektive. Færre skal oppleve usikkerheten ved å vente unødvendig lenge på nødvendig behandling.

80

Regjeringen vil legge fram en nasjonal helse- og sykehusplan med utgangspunkt i pasientenes behov. Stortinget inviteres til å ta stilling til hvordan fremtidens helsetjeneste skal se ut.

85

Regjeringen vil legge til rette for en forsøksordning med statlig finansiering av eldreomsorgen.

Infrastrukturen må tilpasses en økende befolkning og økt verdiskaping. Regjeringen vil fornye transportsystemet. Det vil bli etablert et utbyggingsselskap som skal bidra til raskere utbygging og mer vei for hver krone.

90

En bompengereform vil redusere utgiftene og belastningen for trafikantene.

95

Regjeringen vil reformere jernbanesektoren. Målet er et bedre tilbud til passasjerene og næringslivet. Det må bli mer attraktivt å bruke kollektivtransport, spesielt i byene.

Regjeringens arbeid med kommunereformen fortsetter.

100

Et viktig mål er gode og likeverdige velferdstjenester i hele landet. Barn som utsettes for omsorgssvikt har samme rett til samfunnets hjelp i en liten som i en stor kommune. I dag er fagmiljøene små og sårbare i mange kommuner. En kommunestruktur tilpasset vår tids utfordringer vil gi mer rettferdighet, et bedre tilbud til de mest sårbare blant oss og likere muligheter uavhengig av hvor man vokser opp.

105

Større kommuner kan få ansvar for flere oppgaver. Det styrker lokaldemokratiet. I pressområder vil større kommuner bedre kunne håndtere økende behov for boliger og infrastruktur.

110

Regjeringen vil fremme forslag for Stortinget om en ny politistruktur. Kriminalitetsbildet og truslene mot vårt samfunn er i endring. Det er nødvendig å styrke beredskapen, forebygge bedre og øke innsatsen mot kriminelle handlinger. Regjeringen vil også arbeide for å hindre at ungdom blir radikalisert og rekruttert til voldelig ekstremisme. Trygghet i hverdagen er en viktig kvalitet ved det norske samfunnet, som vi må verne om.

115

Regjeringen vil effektivisere arbeidet med asylkjeden. Målet er færre asylsøkere uten beskyttelsesbehov til Norge, og raskere retur av personer med utreiseplikt. De som har fått lovlig opphold må bosettes og integreres raskere.

120

Det andre området som vil prege regjeringens arbeid, er verdiskaping. Vi må sørge for at vår velferd har solid finansiering og at den enkelte har en trygg jobb å gå til.

125

Gjennom mange år har vi opparbeidet oss høye kostnader sammenlignet med våre handelspartnere. Veksten i produktivitet har vært svak over noen år. Fastlands-næringene investerer lite.

130

Regjeringen vil arbeide for at vår økonomi, og vår velferd, skal bli mindre avhengig av petroleumsinntektene.

Regjeringen vil føre en økonomisk politikk basert på handlingsregelen. Det styrker grunnlaget for et vekstkraftig næringsliv. Regjeringen vil investere mer i infrastruktur, kunnskap, forskning og innovasjon.

135

Regjeringen vil legge fram en langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om kvalitet og struktur i høyere utdanning. Vi må løfte ambisjonene og strekke oss lenger for å løse de største utfordringene i samfunnet.

140

Norske elever skal lære mer. Dyktige lærere er avgjørende for elevenes faglige utbytte og muligheter til å gjennomføre videregående opplæring. Regjeringen har tillit til lærerne som fagpersoner. Med det utgangspunkt vil regjeringen satse

enda mer på deres kompetanse og arbeide for å gjøre yrket mer attraktivt.

Regjeringen vil utvikle fagopplæringen. Målet er at flere gjennomfører og at den i større grad svarer på samfunnets behov for kompetanse.

150

Regjeringen vil forenkle regelverket og videreutvikle digitale løsninger slik at næringslivet kan bruke mindre tid på byråkrati og mer på verdiskaping.

155

Regjeringen vil at et uavhengig regelråd skal vurdere alle forslag til nytt regelverk for næringslivet.

Regjeringen vil redusere skatter og avgifter. I dag favoriseres utenlandske eiere. Det må bli mer lønnsomt å investere i norske arbeidsplasser.

160

Regjeringen vil trappe opp investeringene i infrastruktur, for å styrke bedriftenes konkurransekraft.

Det tredje området som vil prege regjeringens arbeid, er internasjonale spørsmål som klima, fattigdom, krig og konflikt.

165

I Europa står vi overfor en ny sikkerhetspolitisk situasjon. Russlands aggressive adferd i Ukraina utfordrer europeisk sikkerhet. Tillitsbygging og folk til folksamarbeid i nordområdene er fortsatt viktig.

170

Utviklingen i Syria og Irak er særlig alvorlig. Konflikten påvirker Europas og Norges sikkerhet direkte.

Krig, terrorisme, naturkatastrofer og utbrudd av blant annet Ebola truer utviklingen i flere land.

175

I vår globaliserte verden er det feil å tro at kriser og konflikter langt unna ikke berører oss.

180

Som medmennesker er vi uansett berørt. De som rammes hardest av konflikt, sykdom og nød er befolkningen i nærområdene. Her må Norge bidra med humanitær bistand.

Utviklingen bekrefter NATOs betydning som verdifelleskap og

185 sikkerhetspolitisk ankerfeste.

Fred og trygge grenser er forutsetninger for vekst og velferd.

190 Regjeringen vil styrke Forsvarets operative evne. Det første nye F-35-flyet til treningsformål skal etter planen leveres i 2015.

Klima- og fattigdomsutfordringen er en av de største vi står overfor i vår tid.

195 Vi må omstille oss, og tilpasse oss det jordkloden tåler av karbonutslipp.

2015 blir et viktig år for klimaet. Regjeringen vil være en pådriver for at verdens ledere klarer å bli enige om en ambisiøs global klimaavtale. Regjeringen vil legge fram Norges forpliktelse for FN i løpet av første kvartal.

200 Vi må også bidra nasjonalt. Regjeringen vil følge opp og forsterke klimaforliket. Kunnskap og fornybar energi må utgjøre viktige grunnlag for vår økonomi i fremtiden.

Vi står foran endringer på mange områder.

205 Regjeringen mener fremtiden sikres best ved å møte endringene på en aktiv måte.

210 Vi har et godt utgangspunkt. Vi har en godt utdannet befolkning. Og vi rår over store naturressurser.

En lang kyst og ren natur gir oss et godt grunnlag for å bygge videre på våre naturlige fortrinn, blant annet innen marin sektor. Samtidig må vi utvikle nye næringer for fremtiden.

215 Målet med regjeringens forslag vil være et bedre velferdssamfunn for alle, et styrket sosialt sikkerhetsnett, trygge arbeidsplasser og et bedre klima.

220 Regjeringen ser frem til et godt samarbeid med Stortinget for å løse disse viktige oppgavene.

Jeg ber Gud velsigne Stortingets arbeid, og erklærer Norges 159. Storting for

åpnet.

225

Gitt på Oslo Slott 26. september 2014

Under Vår hånd og riksseglet

230

Kilde

www.stortinget.no

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/trontale-12839>

235

240

245

250

255

260